פרשת בא
כניסת שבת: 16:31
צאת השבת: 17:26
רבנו תם: 17:55
אופק תל אביב
ו' שבט התשפ"ב

בית תורה וחסד "עטרת מרדכי אליהו"

בית מדרש יום (לרבנות ודיינות), ערב ואשמורת * אזכרות * לימוד משניות והזוהר הקדוש
לע"נ הנפטרים * חלוקת תלושי מזון לנזקקים * שיעורי תורה לקהילה * עלון שבועי.

ע"ש ולעילוי נשמת מו"ר מרן הראשל"צ המקובל האלקי הגה"צ הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל זיע"א
ולעילוי נשמת הצדיקים הקדושים: רבי יעקב, רבי ישראל, רבי מאיר ורבי אלעזר למשפחת אביחצירא זיע"א

אנחנו מאמינים בני מאמינים

איך יש לפרעה אומץ ללבוש פיז'מה?

היה בירושלים יהודי זקן שזכה לראות את הבן איש חי זצ"ל, שמו היה רבי מנשה שלו זצ"ל. הוא היה מסתובב מבית-כנסת לבית-כנסת, וחוזר על דרשותיו של רבנו יוסף חיים, בדיוק כפי ששמע אותן מפיו. אפילו תנועות ידיו היו זהות לתנועות שהחווה בידו הבן איש חי במהלך אותה הדרשה. מפיו שמענו, כי הפסוק שמתאר את קימתו של פרעה בליל יציאת מצרים הוא תמוה מאוד. "וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיְלָה, הוא וכל עבדיו וכל מִצרים". מהיכן הוא קם? משתמע שמהמיטה שישן בה. הייתכן? מלך שיודע כי הולך להתרחש במצרים אסון נורא, מוות שיפגע גם בו – בבנו בכורו, הולך הוא לישון על מיטתו?

כן, כך עשה פרעה. מעשה שנותן לנו הזדמנות להבין את כל קושי העורף שבו הוא נקט, מתחילה ועד סוף. מהמכה הראשונה ועד האחרונה הוא ראה כי אזהרותיו של משה מתגשמות, אך נראה כי גם תשע מכות שנחתו עליו ועל בני עמו, לא הספיקו לו כדי להאמין למראה עיניו. על אף הידיעה שמצרים חבולה וכואבת, ועל אף הידיעה הברורה שהנה בא הלילה אשר בו תבוא המכה הקשה ביותר – "כי בפעם הזאת אני שֹלח את כל מגפֹתי אל לִבך", פרעה מסרב להאמין.

כשאדם לא רוצה לשמוע – הוא לא שומע. כשהוא לא רוצה לראות – הוא לא רואה. הוא יסביר את כל המאורעות לפי דרכו, ויסרב לראות את הפלאים שקרו לו. זה בדיוק מה שנקרא "הכבדת לב". אחרת, אי-אפשר להבין כיצד פרעה הריץ את כל צבאו לתוך ים סוף. הרי הוא ראה את הים נקרע מול עיניו, נס מופלא שהוא טרם ראה מעולם, ועם זאת הוא המשיך לרוץ לתוך הים. מה עלה בדעתו של פרעה, אולי שהים נקרע לכבודו?

הוא בוודאי הסביר לעצמו כי "בעל צפון", האליל היחידי שנותר מכל אלילי מצרים שהתפרקו במכת בכורות, הוא זה שקרע את הים לכבודו ולכבוד צבאותיו. על-פי כל מה שקרה לפרעה עד כה, זה לא נשמע הגיוני. אבל כאמור, כשאדם לא רוצה להאמין, כל הסבר מתקבל על דעתו.

הקב"ה מצרף מחשבה למעשה

לעומת פרעה שמכביד את לבו, עם-ישראל לומד להכיר את ה' ואת מעשיו. הם באמת "מאמינים בני מאמינים", אלא שלוקח להם זמן להגיע למלוא אמונתם. בתחילה, רק משה ואהרון עשו את דבר ה': "וַיַּעַשׂ משה ואהרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֹתם – כן עָשׂוּ" (שמות ז). אך אחרי תשע מכות, בראש חודש ניסן, כשאלוקים מצווה את בני-ישראל לקחת שֹה בעשור לחודש לצורך קורבן הפסח, כתוב: "וַיֵּלכו וַיַּעשׂו בני ישראל כאשר צִוה ה' את משה ואהרן – כן עָשׂוּ" (שמות יב כח). הם לא היו זקוקים לעוד פלאות שיגרמו להם למלא את ציוויו של ה', הם התמלאו ברצון לעשות, והקב"ה צירף להם מחשבה למעשה (רש"י).

והנה, אחרי ארבעה-עשר ימים, בזמן הקרבת קורבן הפסח, כתוב: "וַיַּעשׂו כל בני ישראל כאשר צִוה ה' את משה ואת אהרן – כן עָשׂוּ" (שמות יב נ). המילים בפסוק זה כמעט זהות לפסוק שהזכרנו לעיל, אלא שבפסוק זה ההדגשה היא על המילה "כל". כל בני-ישראל היו שותפים לקורבן הפסח. הם למדו ממשה ואהרון להאמין באלוקים ובמעשיו.

בגלל זה ציווה ה' את ירמיהו הנביא: "הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר. כֹּה אָמַר ה': זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת כְּלוּלֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה" (ירמיהו ב).

(מתוך "אביהם של ישראל" על התורה)

מכת בכורות ע"י הקב"ה בעצמו

"וַתְּהִי צְעָקָה גְדֹלָה בְּמִצְרָיִם כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת" (י"ב, ל')

"ד"א מצריות מזנות תחת בעליהן, ויולדות מרווקים פנויים והיו להם בכורות הרבה, פעמים חמישה לאשה אחת, כל אחד בכור לאביו" (רש"י).
לפי דברי רש"י, מובן מדוע צעקו המצרים: "כולנו מתים". "כולנו" – משום שגם אם ימותו רק הבכורות המצריים, הרי שבפועל ימותו בכל בית כמה וכמה בנים. לזה אמר הכתוב שהיתה "צעקה גדולה" ואמרו: "כולנו מתים".
במכת בכורות נשמעה הצעקה בכל בתי מצרים כאחת. הטעם הוא, מפני שהקב"ה בעצמו ירד להכות את הבכורות, והוא היכה בכל בתי מצרים בבת אחת ממש. דבר זה לא נעשה ע"י מלאכים, שכן אין הם יכולים להכות בכל בתי מצרים כאחת, אלא היו מתחילים להרוג את הבכורות במקום אחד, ואחר כך עוברים למקום אחר, וכן הלאה. באופן זה היתה הצעקה נשמעת בית אחרי בית. אך מכיון שה' בכבודו ובעצמו היכה את כל בכורי מצרים, על כן "אין בית אשר אין שם מת". בגלל זה היתה צעקה אחת גדולה בכל ארץ מצרים.

קירוב רחוקים - לשם שמים

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נֵכָר לֹא יֹאכַל בּוֹ" (י"ב, מ"ג)

"כל בן נכר – שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים; ואחד נכרי ואחד ישראל משומד במשמעי" (רש"י).
במקומות רבים נצטווינו לקרב את אחינו בני ישראל הרחוקים מהתורה ומהמצוות. עלינו ללמדם כיצד לקיים כל מצוה ומצוה. דבר זה בא לידי ביטוי גם בליל הסדר, כאשר אנו מכריזים: "כל דכפין ייתי". גם בתעניות אנו מצרפים את הרחוקים למנין. וכן מצינו בקטורת שמצרפים את החלבנה, המרמזת על רשעי ישראל. ובארבעת המינים מצרפים את הערבה, אשר אין לה לא טעם ולא ריח, כדי לבטא שאחדות ישראל מאגדת את הרשעים ביחד עם הצדיקים. וכן דוגמאות רבות על זה הדרך.
והנה בקרבן פסח כתוב: "כל בן נכר לא יאכל בו"; ולפי דברי רש"י לעיל יוצא שיהודי הרחוק מאמונה בהקב"ה, אי אפשר לצרפו לקרבן פסח. ופלא הדבר, במה שונה מצות קרבן פסח משאר מצוות התורה, אותן אנו מצֻווים ללמד לכל יהודי באשר הוא? **הביאור** הוא: בכל המצוות אנו מחויבים לצרף את מחוסרי האמונה, דווקא אם אין במצוות הנאה ותאווה, אלא מעשה מצוה גרידא, כגון: ביום כיפור. יהודי הרחוק מתורה אשר מקיים את מצוות היום וצם – הרי שהצטרפותו חשובה ביותר, דווקא משום שהוא משתתף במצוה שאין לו הנאה ממנה. אבל בקרבן פסח, שעיקר המצוה היא אכילת בשר הצלי, אין כאן הוכחה של רצון לקיים את דבר ה', ואולי הוא אוכל כדי למלא את תאוותו? לכן מונעת התורה את כל מי שמעשיו מנוכרים לאביו שבשמים מלהצטרף לקרבן הפסח.

מצות פטר חמור

"וְכָל פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה" (י"ג, י"ג)

מה הטעם שמצוה זו נוהגת דווקא בחמור? כתב רש"י: "גזירת הכתוב היא, לפי שנמשלו מצרים לחמורים. ועוד, שסייעו את ישראל ביציאתן ממצרים. שאין לך אחד מישראל שלא נטל הרבה חמורים טעונים מכספם ומזהבם של מצרים".
הנה על המצרים נאמר (יחזקאל כ"ג, כ'): "בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם" (עיין בראשית רבה פרשה צ"ו, ה'). יש הבדל בין סוס לחמור: על סוס יכול לרכב דווקא אומן הבקי במלאכת הרכיבה, ואם אינו בקיא במלאכה – הסוס יפילהו ארצה. אבל החמור כנוע לסחוב את משאו, "כשור לעול וכחמור למשא". עם ישראל העדיפו לקחת חמורים ממצרים כדי לשאת על גביהם את כספם וזהבם, כי הסוס יכול לבעוט ולהפיל את שללם. זאת ועוד, במכת הברד מתו רוב **פדיון** פטר חמור נועד להזכיר לנו את חסדי הבורא, שהשאיר את החמורים במצרים כדי לקיים את הבטחתו (בראשית ט"ו, י"ד): "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול".

(מתוך "דברי מרדכי")

סיפור השבוע
מעשיהם של צדיקים

"הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים"

סיפר מו"ר רבי יצחק אלפייה זצוק"ל, אשר פירסם בעולם את חשיבות 'תענית הדיבור', ובמיוחד בימי השובבי"ם, היה מקפיד מאוד במצוות ברכת הלבנה.

פעם אחת עבר שבוע שלם בו לא נראתה הלבנה היטב. חשש הרב אלפייה שלא יזכה לברך על הלבנה כהלכתה. והנה, הגיע אורח מבית שאן לירושלים וסיפר לפי תומו כי בבית שאן, העננים אינם כה רבים והלבנה נראית בה תדיר. **מיד** קם הרב אלפייה ונסע לבית שאן באמצעי התחבורה היחיד שהיה בזמנו, כלומר: על גבי חמור. בימינו, נסיעה זו לוקחת כשעה עד שעה וחצי; אבל רבי יצחק היה צריך לרכב במשך יום שלם, בדרך קשה ורבת טלטולים. **כאשר** הגיע ליעדו, לא ביקש לנוח מעמל הדרך, אלא תיכף נעמד לברך את ברכת הלבנה כאשר שמחה נסוכה על פניו. מיד כשסיים פנה לחזור לירושלים. ביקשו ממנו תושבי המקום להמתין קמעא ולהתארח אצלם, עד אשר ינוח מעמל הדרך. חייך רבי יצחק וענה: בקרבן חייבה התורה "וקמת ועלית אל המקום". משמעות המצוה: אי אפשר לקיים את מצות הבאת הקרבן "מרחוק", כך שהבעלים ישלחו את הקרבן לירושלים, אל הכהן, והוא עצמו יישאר ספון בביתו. העלאת קרבן מחייבת את בעליו לבוא ברגליו, ואז הוא מתחייב גם בלינה. כל זה נכון ביחס לקרבן; ובימינו – ביחס לתפילה, העומדת במקום קרבן. אולם אני לא באתי אליכם כדי להתפלל, אלא רק כדי לברך על הלבנה, ועל ברכת הלבנה לא חייבו חכמים בלינה.

"וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת"

סיפר מרן שליט"א: חכם צדקה הזקן זצוק"ל היה גם גאון גדול וגם חסידא קדישא. כל השו"ע היה "כמאן דמנח בכיסו".

פעם רצה חכם צדקה לטעום דבר מה. הגשתי לו תפוח עץ שטוף שהיה עדיין רטוב, ולא רצה לקבלו עד שיהיה מנוגב. הלכתי וניגבתי אותו במגבת, ועדיין לא אבה לקבלו. משאלתי את החכם מדוע אינו מקבל את התפוח ממני גם עתה, ענה לי משום שניגבת את התפוח במגבת שהשתמשו בה הרבה אנשים, ונעשה התפוח מאוס בעיני. **הלכתי** ושטפתי את התפוח בשנית, והפעם ניגבתי אותו במגבת מכובסת ונקייה שעדיין לא השתמשו בה. והנה, גם אז לא רצה חכם צדקה הזקן לאכול מהתפוח, בטענה שאמנם מגבת זו מכובסת ונקייה, אך הוא חושש שמא ריח הסבון של הכביסה נשאר במגבת – עד כדי כך היה חכם צדקה הזקן איסטניס.

והנה, לאחר כמה ימים זומן חכם צדקה הזקן למצות ברית מילה. אני התמחיתי באותם ימים בהלכות מילה, ועל כן התלוויתי לחכם ללמוד מהנהגותיו וממעשיו. תוך כדי המילה טינף התינוק; ולמרות הלכלוך ראיתי כי חכם צדקה מקיים את מצות המציצה ללא הפסק של שפופרת. שאלתי אותו: ילמדני רבי, הכיצד כבודו לא רצה לאכול מהתפוח מחמת מיאוס, ואילו את מצות המציצה כבודו מקיים בפיו ממש?! ענה לי חכם צדקה הזקן: "הַדָּא מַצָּ'וָה!" - "זו מצווה!" וחביבות המצוה גוברת על הכל.

("דברי מרדכי")

הליכות עולם לו
מפסקי מרן הראשל"צ זיע"א

הלכות בישול בשבת (המשך)

מלח בכלי ראשון שאינו על האש בדיעבד

פד - נתנו מלח על תבשיל חם כשיעור "יד סולדת בו" ב"כלי ראשון", בשעה שהכלי לא היה על האש בדיעבד האוכל מותר אפילו אם נתנו מלח שאינו מבושל.

מלח בתבשיל בכלי שני

פה - מותר לתת מלח על תבשיל הנמצא ב"כלי שני", בין אם המלח מבושל ובין אם אינו מבושל.

מלח מבושל בגוש בכלי שני

פו - מותר לתת מלח מבושל על "גוש" חם כשיעור "יד סולדת בו", הנמצא ב"כלי שני".

מלח שאינו מבושל על "גוש"

פז - מן הדין מותר לתת גם מלח שאינו מבושל על גבי "גוש" חם כשיעור "יד סולדת בו", הנמצא ב"כלי שני". אמנם יש מחמירים לא לתת מלח שלא בושל על "גוש" חם כשיעור "יד סולדת בו" הנמצא ב"כלי שני", מכיון שלשיטתם מלח זה מתבשל על גבי ה"גוש", והעושה כדבריהם תבוא עליו ברכה.

סוכר

סוכר או טבליות סוכרזית

פח - אסור לתת טבליות "סוכרזית" או טיפות סכרין שהן אינן מבושלות, בכלי ראשון שהוא חם כשיעור "יד סולדת בו" גם כאשר אינו על גבי האש.

פט - אסור לערות מ"כלי ראשון" מים רותחים כשיעור "יד סולדת בו" על טבליות "סוכרזית" או טיפות סכרין שהן אינן מבושלות.

צ - מותר להניח טבליות "סוכרזית" או טיפות סכרין שהן אינן מבושלות ב"כלי שני".

צא - מותר לערות מים חמים מכלי ראשון על סוכר מבושל. והמחמיר שלא לערות מים חמים מכלי ראשון אלא ליתן סוכר על מים חמים שבכלי שניתבוא עליו ברכה.

("מאמר מרדכי-שבת")

בחסדי ה',
אנו כבר בשלב השני . . .

הצטרפו לבניית מרכז רוחני
"עטרת מרדכי אליהו"
ע"ש הראשל"צ" הגאון הצדיק
הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

וזכו בהנצחה בבניין החדש

תורמיסלבניין.קום
054-4477562 / 08-9397933
עטרת-מרדכי.קום

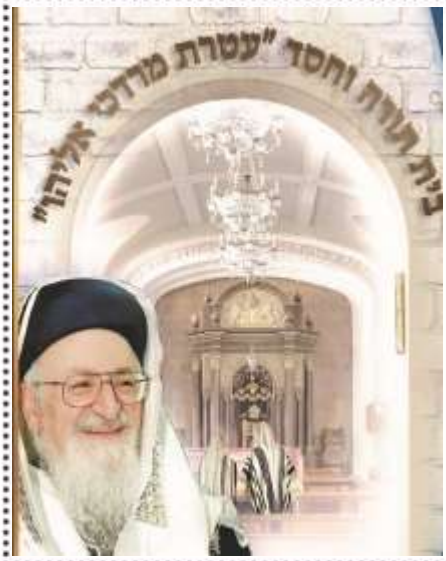

בחסדי שמים מרובים האתר החדש
שלנו עלה לאויר ! הצטרפו אלינו
ותהנו מתוכן עשיר ואיכותי מתורת מרן
הרב מרדכי אליהו זצוק"ל
עטרת-מרדכי.קום

כל המעוניין להקדיש את העלון
להנצחה/לעילוי נשמת
מוזמן ליצור קשר: 054-44-77-562

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

דוד עקיבא טלבי בן חיה וידה, אריה בן שרה, יוסף בן מנחם, מנחם בן יעקב
ישראל בן שמחה, יוסף בן אליהו, רפאל בן שמעון, יוסף בן נרגז, אברהם בן אסתר
סעדיה דמתי בן מנשה, שאול בן חיים ופנינה, ישראל בן ג'רייה, סעדיה בן שלום,
וידה חיה בת לאה, לאה בת חיה, ויולט בת דינה, חנה בת יצחק צבי הלוי, שרה עדס בת בוליסה,

רוצים להקדיש יום ולילה של לימוד תורה בבית מדרשנו
או חלוקת תלושי מזון לנזקקים ל: ברכה, הצלחה, רפואה
שלמה, זיווג הגון או לעילוי נשמת?
פנו ל: בית תורה וחסד-"עטרת מרדכי אליהו" רחוב הרב זכריה מדאר 31 רחובות.
ateretme@gmail.com www.עטרת-מרדכי.co.il
08-9397933 | 054-4477562

• ניתן לתרום בכרטיס אשראי. לעמותה סעיף 46 לפטור ממס במקור •

בית תורה וחסד "עטרת מרדכי אליהו"
בית מדרש יום וחצות לילה, לימוד משניות והזוהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים, ובית תמחוי לסקים
על שם ולעילוי נשמת מו"ר מרן הראשל"צ המקובל האלקי הגה"צ הרב מרדכי אליהו זצק"ל זיע"א

עטרת מרדכי לילדים

חידושים בפרשה

שַׁבָּת שָׁלוֹם יְלָדִים יְקָרִים,

בְּפָרָשָׁתֵנוּ קוֹרֵא פַּרְעֹה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וְאוֹמֵר לָהֶם (שָׁם, ח): "לְכוּ עִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹקֵיכֶם, מִי וָמִי הַהֹלְכִים".

מֵשִׁיב לוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שָׁם, ט): "**בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ, בְּבָנֵינוּ וּבְבְנֹתֵינוּ**, בְּצֹאנֵנוּ וּבִבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ, כִּי **חַג ה' לָנוּ**".

אַךְ פַּרְעֹה מִתְנַגֵּד וְאוֹמֵר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שָׁם, יא): "לֹא כֵן, לְכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעִבְדוּ אֶת ה' ... וַיְגָרֵשׁ אֹתָם מֵאֵת פְּנֵי פַרְעֹה".

הַסְּבֵּר הַזֹּכוּחַ בֵּינֵיהֶם **הוּא** בְּהִסְתַּכְּלוּת הָאֱמִתִּית עַל חִנּוּךְ הַיְלָדִים.

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹמֵר לְפַרְעֹה שֶׁהַנְּעָרִים יֵלְכוּ עִם הַזְּקֵנִים, כִּי הֵם צְרִיכִים לִלְמֹד מֵהֶם אֶת דַּרְכֵי עֲבוֹדַת ה', אֶת עֲבוֹדַת הַקָּרְבָּנוֹת, אֶת קִיּוּם הַמִּצְוֹת, וּבְלִי הַנְּעָרִים, לֹא נֵלֵךְ, כִּי אֵין שׁוּם תּוֹעֶלֶת בַּעֲבוֹדַת ה' אִם לֹא יִלְמְדוּ אוֹתָהּ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים.

וּפַרְעֹה מִתְוַכֵּחַ, כִּי הוּא אֵינוֹ מֵבִין בְּתוֹעֶלֶת שֶׁיִּשְׁנֶה כְּשֶׁשּׁוֹלְחִים דּוֹר חָדָשׁ עִם דּוֹר יָשָׁן, וְהוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה: לְהֵפֶךְ, הַקְּטַנִּים עֲלֵיהֶם לְהִשָּׁאֵר בְּמִצְרַיִם, וַאֲנִי אַכְנִיס אוֹתָם לְ"מִסְגְּרוֹת חִנּוּךְ" בְּמִצְרַיִם – חִנּוּךְ מַמְלַכְתִּי, וְלָכֵן רַק הַגְּבָרִים יֵלְכוּ (וְהֲרֵי אָנוּ יוֹדְעִים טוֹב מְאוֹד מֵהֵי דֶּרֶךְ הַ"חִנּוּךְ" שֶׁל פַּרְעֹה - חִנּוּךְ שֶׁל "וְיִרְעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִיִּים"- עָשׂוּ אוֹתָנוּ רָעִים). וְעַל זֶה עוֹמֵד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּכָל תֹּקֶף, שֶׁאִם אֵין חִנּוּךְ לְנוֹעַר וְלִקְטַנִּים – לֹא יֵלְכוּ כְּלָל!!

"בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ, בְּבָנֵינוּ וּבְבְנֹתֵינוּ, בְּצֹאנֵנוּ וּבִבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ, **כִּי חַג ה' לָנוּ**". אִם הַיְלָדִים לִפְנֵי הַזְּקֵנִים - זֶה חַג. וְאִם אֵין הַיְלָדִים הוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַזְּקֵנִים - אֵין זֶה חַג. מִכָּאן אָנוּ רוֹאִים אֶת הַחֲשִׁיבוּת **שֶׁלָּכֶם**, שֶׁל כָּל יֶלֶד וְיַלְדָּה יְהוּדִיִּים, **אַתֶּם** מַמְשִׁיכֵי הַמָּסֹרֶת, וּבִלְעָדֵיכֶם אֵין עָתִיד לְעַם יִשְׂרָאֵל!

(מִתּוֹךְ "דִּבְרֵי מָרְדְּכַי")

מעשה רב

לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי

מָרָן הָרַב אֵלִיָּהוּ זצ"ל הָיָה יָדוּעַ בִּזְהִירוּתוֹ הַרְבֵּה בְּעִנְיְנֵי מַאֲכָלִים. הוּא לֹא הָיָה אוֹכֵל אֶלָּא מָה שֶׁהָרַבָּנִית בִּשְׁלָהּ, וּכְשֶׁהָיָה נוֹסֵעַ לְחוּ"ל הָיָה אוֹכֵל רַק קְרֵקֵרִים שֶׁהָרַבָּנִית הֵבִיאָה מֵהָאָרֶץ אוֹ דְּבָרִים אֲחֵרִים שֶׁאֵין בָּהֶם שׁוּם חֵשֶׁשׁ. פְּעָמִים רַבּוֹת הָרַב הָיָה נִמְנָע מֵאֹכֶל מְבֻשָּׁל בְּמֶשֶׁךְ שָׁבוּעַ אוֹ שְׁבוּעַיִם וְאוֹכֵל רַק מְעַט מִן הַמְּעַט.

שֶׁמָּא תֹּאמַר שֶׁהָרַב הָיָה בְּצַעַר מִכָּךְ שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל בְּשַׁבָּת אוֹכֵל מְבֻשָּׁל כָּל צָרְכּוֹ? לֹא וְלֹא. הוּא הָיָה שָׂמֵחַ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה בִּמְעַט שֶׁהָיָה לוֹ. פַּעַם הָיִיתִי נוֹכֵחַ עִם מָרָן הָרַב בִּסְעוּדָה בְּחוּ"ל וְעַל הַשֻּׁלְחָן הָיָה כָּל טוּב, וְהַכֹּל הָיָה בְּהַכְּשֵׁרִים מְהֻדָּרִים. אֲבָל הָרַב לֹא נָגַע בְּשׁוּם דָּבָר. הוּא יָדַע שֶׁבְּחוּ"ל מְקֻלִּים בְּבִשּׁוּל עַכּוּ"ם, מְקֻלִּים בְּהַדְלָקַת אֵשׁ עַל יְדֵי נָכְרִי וּמְקֻלִּים בַּחֹדֶשׁ וְכַד'. הוּא לֹא הָיָה מֵעִיר לְאַף אֶחָד עַל הַכְּשֵׁרוּת, אֲבָל הוּא לְעַצְמוֹ לֹא הָיָה אוֹכֵל.

הָרַב הוֹצִיא קוּפְסָא קְטַנָּה שֶׁל חוּמוּס מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שֶׁל הָרַבָּנִית וְהֵחֵל לֶאֱכֹל. כְּשֶׁרָאָה אוֹתִי מִתְבּוֹנֵן בְּמַעֲשָׂיו הוּא אָמַר לִי בְּחִיּוּךְ: זֶה חוּמוּס טָעִים בְּמֻיָּחָד, הָרַבָּנִית בָּדְקָה כָּל גַּרְגֵּר. בְּאוֹתוֹ רֶגַע הֵבַנְתִּי אֶת הַפָּסוּק "לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹקַי חָפָצְתִּי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי" (תְּהִלִּים מ', ט').

אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנָשִׁים אֲחֵרִים הָיוּ מִתְפַּעֲלִים מֵהַפְּרִישׁוּת שֶׁל הָרַב, שֶׁלֹּא הָיָה נִגְרָר אַחֲרֵי מַאֲכְלֵי חֶמְדָּה. אֲנִי הִתְפַּעַלְתִּי מִכָּךְ שֶׁהָרַב לֹא הָיָה בְּגֶדֶר צַדִּיק וְרָע לוֹ, אֶלָּא צַדִּיק וְטוֹב לוֹ. בְּלִי שׁוּם צַעַר, אֶלָּא בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית וְאָהֲבָתָ מִצְוֹת.

(מִתּוֹךְ "אֲבִיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל" 9)

גדולים צדיקים

הָרָשָׁ"שׁ הקדוש - הַמְּקֻבָּל האלקי רַבִּי שָׁלוֹם שַׁרְעַבִּי

הָרָשָׁ"שׁ נוֹלַד בְּתֵימָן, בְּנוֹ שֶׁל רוֹכֵל סִדְקִית עָנִי, שֶׁהִמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל אָבִיו וְסָבַב בִּכְפָרִים. בְּזְמַנּוֹ הַחוֹפְשִׁי הָיָה לוֹמֵד תּוֹרָה וּבְמֻיָּחָד דְּבֻקָה נַפְשׁוֹ בְּחָכְמַת הַקַּבָּלָה. כְּשֶׁגָּדַל עָלָה לִירוּשָׁלַיִם. בִּירוּשָׁלַיִם פָּעֲלָה בְּאוֹתָהּ הָעֵת יְשִׁיבַת הַמְּקֻבָּלִים הַמְּפֻרְסֶמֶת "בֵּית אֵל" שֶׁנּוֹסְדָה ע"י הָרַב גְּדַלְיָה חַיּוּן. הָרָשָׁ"שׁ לֹא נִסָּה לְהִתְקַבֵּל לִישִׁיבָה, אוּלָם חִשְׁקָה נַפְשׁוֹ לִשְׁמוֹעַ אֶת לִמּוּדָם שֶׁל הַמְּקֻבָּלִים, וּלְאַחַר תַּחֲנוּנִים רַבִּים, הִסְכִּים שֶׁמֵּשׁ הַיְשִׁיבָה לְקַבְּלוֹ בְּתוֹר עוֹזֵר, וְכָךְ הָיָה הָרָשָׁ"שׁ מִתְפַּרְנֵס בְּדֹחַק וּמַגִּישׁ לַחֲסִידֵי בֵּית אֵל כּוֹסוֹת קָפֶה מִדֵּי יוֹם.

בִּמְהֵרָה, הַחַלָּה תּוֹפְעָה בִּישִׁיבָה: בְּכָל פַּעַם שֶׁהַמְּקֻבָּלִים הִתְקַשּׁוּ בְּפֵרוּשׁ קָטַע קָשֶׁה, הָיָה בְּאֹרַח פֶּלֶא מוֹפִיעַ בְּמַהֲלַךְ הַלַּיְלָה פֶּתֶק עִם הַתְּשׁוּבָה לְכָל הַקַּשְׁיוֹת. רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה חָקַר אֶת הַתַּלְמִידִים לִרְאוֹת מִי מֵהֶם מַשְׁאִיר אֶת הַפִּתְקִים, אַךְ כָּל אֶחָד הִבְטִיחַ שֶׁלֹּא הוּא הַכּוֹתֵב הַמִּסְתּוֹרִי; שֶׁמָּא הַפִּתְקִים מְסֻפָּקִים בִּידֵי אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא?

אוּלָם הָיְתָה שָׁם אִישָׁה אַחַת שֶׁשָּׁרְבָה לְהַנִּיחַ לְתַעֲלוּמָה: חָנָה, בִּתּוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. בְּאֶחָד הַלֵּילוֹת הִיא הִתְחַבְּאָה בְּתוֹךְ בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְרָאֲתָה בְּמוֹ עֵינֶיהָ כֵּיצַד הֶפְתֵּק הַמִּסְתּוֹרִי מַגִּיעַ לַקּוּפְסָא. עִם הִתְגַּלָּה הַפִּתְרוֹן לְתַעֲלוּמָה נָקַט הָרַב חַיּוּן בְּצַעֲדִים הַמַּתְאִימִים: פִּטֵּר אֶת הָרָשָׁ"שׁ מִמִּשְׁרַת עוֹזֵר הַשָּׁמֶשׁ, וּבְמָקוֹם כָּךְ, קִבֵּל אוֹתוֹ כְּאֶחָד הַתַּלְמִידִים. כַּעֲבוּר זְמַן קָצָר, נִשְׂאוּ הָרָשָׁ"שׁ וְחַנָּה חַיּוּן, וּלְאַחַר מוֹתוֹ שֶׁל הָרַב גְּדַלְיָה חַיּוּן, יָרַשׁ הָרָשָׁ"שׁ אֶת מְקוֹמוֹ בְּרָאשׁוּת הַיְשִׁיבָה.

לִפְנֵי 239 שָׁנִים ב-י שֵׁבֶט התקל"ז נִסְתַּלֵּק הָרָשָׁ"שׁ לְבֵית עוֹלָמוֹ וְנִטְמָן בְּהַר הַזֵּיתִים. מִדֵּי שָׁנָה בְּתַאֲרִיךְ פְּטִירָתוֹ נֶעֱרֶכֶת בִּמְקוֹם הִלּוּלָה לְזִכְרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק.

זכותו תגן עלינו. אמן

חידות

חידות בַּפָּרָשָׁה

1. מֵאֵיזֶה רוּחַ הִגִּיעַ הָאַרְבֶּה? וּמֵאֵיזֶה רוּחַ יָצָא?
2. אֵיזוֹ רוּחַ זֹאת: רוּחַ קָדִים
3. בְּאֵיזוֹ מַכָּה נֶאֱמַר: נְטֵה יָדְךָ עַל אֶרֶץ מַיִם
4. בְּאֵיזוֹ מַכָּה נֶאֱמַר: נְטֵה יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם?
5. אֵיזֶה רוּחַ זֹאת "רוּחַ יָם"
6. בְּאֵיזֶה מַכָּה נֶאֱמַר: וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה
7. מָה נֶאֱמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ, וּמָה הוֹסִיפוּ?
8. מָה הַפְּרוּשׁ שֶׁל הַמִּילָה סַף?
9. לְמִי מֵתָּר לֶאֱכֹל אֶת הַפֶּסַח?

שבת שלום

המעוניינים להקדיש עלון זה לכבוד שמחה, לזכות או לעילוי נשמת יצרו קשר עם משרדינו בטל 054-4477562
תשובות לחידון ניתן לשלוח לפקס: 153-544-477-562 או למייל: ateretme@gmail.com או להניח בקופה המוגנת בחצר בית המדרש

אבות ובנים
בשבת: 13:05

בס"ד

עטרת תפארת לנשים

אור־ייתא

הפרשה מזווית נשית

"וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ אֶת ה' רַק צֹאנְכֶם וּבְקַרְכֶם יֵצָג גַּם טַפְּכֶם יֵלֵךְ עִמָּכֶם. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גַּם אַתָּה תִּתֵּן בְּיָדֵנוּ זְבָחִים וְעֹלוֹת וְעָשִׂינוּ לַה' אֱלֹקֵינוּ. וְגַם מִקְנֵנוּ יֵלֵךְ עִמָּנוּ לֹא תִשָּׁאֵר פַּרְסָה כִּי מִמֶּנּוּ נִקַּח לַעֲבֹד אֶת ה' אֱלֹקֵינוּ **וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה נַּעֲבֹד אֶת ה' עַד בֹּאֵנוּ שָׁמָּה**" (י, כ"ד-כ"ו)

ידועה התשובה של "האמא היהודיה", כשאומרים לה לנוח:
"אני אנוח רק למעלה.." (הוספת המערכת)

אפשר למצוא לכך מקור בפרשתנו...
פרעה רוצה שהמקנה ישאר במצרים, ומשה רבינו מתעקש שעם ישראל יקח עימו את כל המקנה משום ש"ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה'". בוויכוח זה רואים אנו יסוד גדול בעבודת ה':

פרעה רוצה **להגביל** את בני ישראל בעבודת ה' שלהם, לתת קצבה לעבודתם. לכן הוא דורש: "רק צאנכם ובקרכם יוצג".

אך משה רבינו עונה לו שבעבודת ה' **אין הגבלה ואין סוף**, תמיד יש מקום לעליה ולהתקדמות. ייתכן שנצטרך בהמות נוספות על מנת לעבוד את ה'. לכן הוא עונה לפרעה: "וגם מקנינו ילך עמנו לא תשאר פרסה".

על האדם להיות בעלייה מתמדת, ללא עצירה וללא הגבלה. כל מה שיעשה האדם בתורה, בקדושה, במצוות וביראת שמים – תמיד הוא **יכול להוסיף** עליהם כהנה וכהנה. וכדברי הגמרא (שבת קנ"ב.): "תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין – חכמה נתווספת בהם, שנאמר: 'בישישים חכמה ואורך ימים תבונה'". על האדם מוטלת החובה להמשיך ולהתעלות ללא הפסקה וללא מנוחה, "עד בואנו שמה", עד בואו של האדם לעולם שכולו ארוך ושכולו טוב. רק אז: "**ושם ינוחו יגיעי כח**".

שם יראה האדם בעיניו מהי ערכה של מצוה קלה שעשה בעולם הזה, וכמה עצום ורב השכר השמור עבורה. כלשון הפסוק (תהלים ל"א, כ'): "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך". בעולם הבא לא יוכל האדם לקיים מצוות, לכן "**שם ינוחו**".
(מעובד מתוך "דברי מרדכי")

פיה פתוחה

נשים ונפלאות

תוספת חיים

לפני 20 שנה נולד בני בכורי, בגיל שבועיים החלו כל מיני קולות בנשימתו, וגם בעיכול היה לו "רפלוקס" כך שפלט את כל מה שאכל. ממש את הכול. לא היה לנו יום ולא לילה. היה צריך להחזיק אותו כל הזמן. גם בזמן השינה מחשש לחנק. קשה לתאר את גודל התסכול והקושי שלנו בתור זוג צעיר וחסר ניסיון.

בעצת אישה טובה שאלנו רב מסוים מה לעשות והוא אמר שכדאי להוסיף לו את השם חיים. אני לא הסכמתי. זה היה נראה לי מוזר ולא יפה, ובנוסף לא האמנתי שזה יעזור. אחרי עוד חודש סיוטי שאלנו רב אחר שהסביר לנו שהוא צריך תוספת שתיצור סכום של 8 בגימטריה קטנה, משהו כמו חיים.

זה היה הבכור שלי. הייתי צעירה וממש לא מבינה, ולא הסכמתי. ואחרי עוד חודש נוראי שכזה סיפרו לנו על הרב מרדכי אליהו זצ"ל. בעלי שכנע אותי לנסות שוב, אחרי ששאלנו מה לעשות הרב אמר לבעלי בלשון הזאת: צריך להוסיף לילד את השם חיים, ותגיד לאמא שאם חשוב לה שיהיה לילד שלה טוב, שלא תתנגד, ותקרא לו ככה.

שמעתי את זה והרגשתי איך הרב רואה אותי. זה הדהים אותי, הרי האמון שלי ברבנים עד אז לא ממש היה קיים. והסכמתי להוסיף את השם חיים. תוך ארבעה ימים הילד היה חדש! כל בעיות העיכול נעלמו. הקולות בנשימה נפסקו. הוא נרדם בקלות, שכב לו בנחת במיטה ורק אז הצלחתי להירגע. אז הבנתי כמה דברים על העולם הזה. ועל "עיני ה' אל צדיקים".
(מתוך "אביהם של ישראל" 8)

תאמר לבית יעקב

שו"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

שאלות בהלכה

<u>שאלה</u>: אשה שלא הספיקה או שכחה להדליק " נרות שבת" בשבת אחת, כיצד עליה לנהוג בשאר השבתות?

<u>תשובה</u>: צריכה לתת סכום כסף לצדקה **כסכום שעולה הדלקת נרות שבת**, באופן שהיא רגילה להדליק, **במשך שנה.**

כלומר אשה שמדליקה "נרות שבת" בשמן תיתן סכום השווה להדלקת נרות שמן, ואשה שמדליקה נרות שעווה תיתן סכום השווה להדלקת נרות שעווה, ואשה עניה תיתן כפי יכולתה.

<u>שאלה</u>: האם אשה שמדליקה נרות שבת לפני ההדלקה או אחריה?

<u>תשובה</u>: לפי הפשט, כדברי מרן השולחן ערוך מברכת קודם ההדלקה.

אך אנחנו פוסקים כפסק מרן בעל "בן איש חי" שפסק על פי הסוד וכסברת הרמ"א, שלכתחילה אשה מדליקה נרות שבת, עוצמת עיניה, שמה את כפות ידיה מול הנרות ומברכת. וכך נהגו אמותינו ואמות אמותינו וברכת טוב תבוא על הנוהגות כמנהגן.
(מתוך "תנא דבי אליהו", התשפ"ב)